

blevet underkastet en Behandling i det udenrigspolitiske Nævn. Det er det første Traktatudkast, der er blevet forelagt det udenrigspolitiske Nævn, og dette har, tror jeg, man tør sige, vist sig saare heldbringende. Det maa dog utvivlsomt give en Betyggelse for Rigsdagen, at en saadan grundig Detailbehandling har fundet Sted i Forvejen. Da efter Verdenskrigen alle Folk havde det Indtryk, at der var gjort slette Erfaringer med Hensyn til Diplomatiets, blev det rundt om et almindeligt Feltraab, at man maatte se herefter at bringe Varetagelsen af de udenrigsministerielle Anliggender i tættere, intimere Forbindelse med Folkets kaarne Repræsentanter. Det Forsøg, vi i saa Henseende har gjort ved Danneisen af det udenrigspolitiske Nævn, tør vel endnu ikke siges at have bestaaet sin Prøve, men man tør dog konstatere, at det er i Færd med at forme sig ret vel. Fra Udenrigsministeriet optræder man med stor Loyalitet overfor dette Nævn, saaledes at det har den videst mulige Adgang til alle Oplysninger, det ønsker, og jeg skulde tro, at selv om man i Begyndelsen ganske naturligt maa famle efter Formerne, vil det efterhaanden lykkes at faa dette Forarbejde for Rigsdagen bragt i en tilfredsstillende Gænge.

Den foreliggende Traktat er altsaa en Traktat med Finland, og det bringer mig ganske naturligt til at tænke paa, hvorledes Skandinavien i Aarene forud for Verdenskrigen laa fuldstændig i Skygge af de tvende kejserlige Dobbeltørnes Vingefang. Mod Øst taarnede det russiske Zardømme sig op som en truende Kolos, og mod Syd truede det tyske Imperium ej alene som en overmægtig Militærstat, men ogsaa som Hersker over Østersøen og paa Verdenshavene, dristig overfløjende ikke blot den skandinaviske Koffardflaade, men selve den britiske Handelsflaade en farlig Medbejler. Nu ligger al denne Vælde mod Øst og Syd søndret og brudt, fra Torneå ned til Danzig er Botten- og Østersøen randet af nye Stater, Finland, Estland, Letland, Lifland, Polen. Det moskovitiske Rige er ligesom trængt tilbage bag spærrende Volde, og den tyske Østersøkyst er splittet og indsnævret. Skæbnen har formet sig saa underligt, at medens Danmark tidligere havde disse to overmægtige Naboer, er i Virkeligheden handelspolitisk og skibsfartsstrategisk Positionen fra 40 erne i forrige Aarhundrede vendt tilbage. Og ikke nok med, at Skandinavien saaledes som Følge af Verdenskrigens Resultater i Stedet for

disse tvende overmægtige Naboer har faaet en Række jævnbyrdige Nabostater, men i Samhandelen med disse vil der ganske naturligt kunne ventes et betydeligt Opsving, fordi samtlige disse Stater, som jeg har nævnt, alle staaer overfor en national Renæssance, og det vil ogsaa give sig levende økonomisk Udtryk, derom kan man efter de historiske Erfaringer føle sig forvisset. For saa vidt er Tidspunktet til nye Traktaters Afslutning med disse Østersøstater jo gunstigt og naturligt, og Forholdet ligger ogsaa saaledes, at man vel nu er begyndt med Finland, men agter at fortsætte, og dær er Udenrigsministeriet utvivlsomt kommet ind paa en frugtbar og naturlig Vej.

Denne Traktat former sig, som det nu alt flere Gange er blevet sagt, efter gamle Mønstre. Det er en Mestbegunstigelsestraktat. Den højtærede Minister nævnte, at dette Mestbegunstigelsessystem var det, som Danmark ved Traktatafslutninger havde fulgt i 250 Aar. Jeg maa i Modsætning til, hvad den ærede foregaaende Taler formodede, for mit Vedkommende sige, at jeg synes ikke, at der deri ligger nogen stor Anbefaling. Napoleon lod Aartusinder tale fra Pyramiderne til sine Soldater, den højtærede Minister er af mindre Format, han lader kun 250 Aar tale til os, men de imponerer mig mindre, end jeg kan tænke mig, at Aartusinderne i sin Tid har imponeret de franske Soldater. Jeg forstaar, at naar man i Diplomatiets i 250 Aar har afsluttet Traktater, der alle er ens, maa man efterhaanden have faaet en forbløffende Rutine i at afslutte saadanne Traktater, og maaske var det dette, der i alt Fald uvilkaarligt laa i den højtærede Ministers Ord. Den ærede foregaaende Taler (Bramsnæs) bemærkede om dette Punkt, at naar det var 250 Aar siden, saa er der siden da gaaet 250 Aar, en Sandhed, jeg ikke vil bestride, og Overbevisningen om dens Rigtighed stod da ogsaa, om jeg saa maa sige, ligefrem malet i hans Ansigtstræk, da han udtalte den. Men nu er Sætningen i sig selv ikke ganske rigtig; thi vel er det formaliter rigtigt, at vi i Aarhundreder, i saa lang Tid, som vi overhovedet kan huske Traktater, der har nogen Betydning, har afsluttet Mestbegunstigelsestraktater, men naar man siger det saaledes, vækker man dog en noget urigtig Forestilling hos den, der hører det og ikke er inde i Sagens historiske Forløb. Thi det faktiske Forhold er dog dette, at Mestbegunstigelsesklausulen ned til Midten af